

LIKKUTEI TORAH • SHIR HASHIRIM • MAAMAR 21

ביאור הדברים

Explicación del asunto: «Kéter está
por encima de las diez Sefirot»

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Levi Itzjak

LikuteiTorah.com

LA PARASHÁ JASÍDICA

likuteitorah.com/es/likutei-torah/shir-hashirim/21/

1 ביאור הדברים. הנה הכתר הוא למעלה מכל הע"ס [העשר ספירות] והוא מקור התענוג בחינת סכ"ע [סובב כל עלמין] והתחלת השתלשלות האצילות ממכ"ע [ממלא כל עלמין] הוא מחכמה

Explicación del asunto. Kéter está por encima de las diez Sefirot y es la fuente del deleite, el nivel de la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin); y el comienzo de la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut) de Atzilut, [el nivel de] la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin), proviene de Jojmá.

(כ"ה בע"ח [בעץ חיים] שער מוחין דצלם פ" בשם ספר יצירה וכ"כ [וכן כתב] עוד בשער כ"ה דרוש ה' וכ"כ [וכן כתב] הרמ"ז [הרב משה זכות] פ' ואתחנן בדף רס"ו ועיין בזהר ויקרא ד"י [די יסודות] סע"ב [סוף עמוד ב] קדמא י"ה וע' מק"מ [מקדש מלך] שם) וחכמה הוא שרש האצילות

(Así aparece en Etz Chaim, Sha'ar Mochin deTzelem, capítulo —, en nombre de Sefer Yetzirah; y así escribió también en Sha'ar 25, Derush 5; y así escribió el Ramaz (Rabbi Moshe Zacuto) sobre Parschas Va'eschanan, en el folio 266; véase también el Zohar, Vayikra, folio 10, final del lado b: "El primero es Yah"; y véase allí Mikdash Melech). Y Jojmá es la raíz de Atzilut,

כי עיקר האצילות הוא התיקון מעולם התהו ובחכמה אתברירו והטעם כי ענין השבירה מעולם התהו היינו שנפלו בבחי' יש והתיקון הוא להיות אין והיינו ע"י החכמה כח מה.

pues la esencia de Atzilut es la rectificación (tikún) del Mundo de Tohu, y "por medio de Jojmá fueron depurados". La razón es que el concepto de la ruptura del Mundo de Tohu significa que cayeron en el estado de yesh (ser); y la rectificación consiste en llegar a ser ayin (nada), y esto se logra por medio de Jojmá, koaj mah ("la fuerza de qué").

והנה החכמה עצמה יש בה ע"ס [עשר ספירות] ומכתר שבחכמה עד ת"ת [תפארת] שבחכמה נקרא אבא והנו"ה [והנצח והוד] נקרא ישראל סבא (ע' [עיין] בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער חג המצות פ"א) ומשם נמשך שרש הנשמות כי

Ahora bien, Jojmá misma contiene diez Sefirot. Desde el Kéter que hay dentro de Jojmá hasta la Tiféret que hay dentro de Jojmá se denomina Aba, y Nétzaj y Hod se denominan Yisrael Sava (véase Pri Etz Chaim, Sha'ar Chag HaMatzos, capítulo 1); y de allí se extiende la raíz de las almas. Pues

הנה הנו"ה [הנצח והוד] הם השפעת החכמה (שהנו"ה [שהנצח והוד] הן הן כלי ההשפעה והורדת החיות מהעליון לתחתון) רק שהוא השפעה שבאצילות קודם שבא לבחי' גילוי הנשמה עצמה וגילוי הנשמה עצמה היינו ישראל שלמטה

Nétzaj y Hod son, en efecto, el flujo de la influencia de Jojmá (pues Nétzaj y Hod son precisamente las vasijas de la influencia y de la transmisión de la fuerza vital desde el nivel superior al inferior); sin embargo, se trata de una influencia que permanece en Atzilut, antes de alcanzar el nivel de revelación del alma misma; y la revelación del alma misma es el "Israel" de abajo.

אבל שרש הגילוי שבחכמה נקרא ישראל סבא וישמחו בך ישראל (וזהו ענין בחי' מזלי' [מזליה] של הנשמה שבבחינת מקיף המכואר לעיל בד"ה יונתי בחגי הסלע.

Pero la raíz de la revelación que está en Jojmá se denomina Yisrael Sava: "y que Israel se regocije en Ti". (Este es el concepto del nivel del mazal del alma, que está en la modalidad de un makif (luz circundante), explicado anteriormente en el discurso que comienza "Paloma mía, en las hendiduras de la roca".

אך צ"ל דהא שם בד"ה יונתי נתי' [נתבאר] דבחי' מזלי' [מזליה] זהו בחי' ישראל עלה במחשבי' [במחשבה / במחשבת] ועלה במחשבי' [במחשבה / במחשבת] היינו הבחינה יותר עליונה שבחכמה מה שהוא דבוק בכתר כו' ע"ש

Pero debemos entender: allí, en el discurso que comienza "Paloma mía", se explicó que el nivel del mazal [del alma] es el nivel de "Israel surgió en el pensamiento"; y "surgió en el pensamiento" es el nivel más elevado dentro de Jojmá, aquel que está unido a Kéter, etc.; véase allí.

וגם עוד פ"י שם דעלו במחשבה היינו בחינת א"ק [אדם קדמון] מחשבה הקדומה כו' ועד"ז נתבאר ג"כ בד"ה האזינו השמים וישראל סבא היינו נו"ה [נצח והוד] דאבא שהוא הבחי' אחרונה שבחכמה כו'. מיהו בפרשה בראשית (ד"ו ע"א) גבי רב המנונא סבא

Y además se explicó allí que "surgieron en el pensamiento" se refiere al nivel de Adam Kadmon, el pensamiento primordial (majshavá hakdumá), etc.; y de manera similar se explicó también en el discurso que comienza "Escuchen, cielos". En cambio, Yisrael Sava es Nétzaj y Hod de Aba, que constituyen el último nivel dentro de Jojmá, etc. Sin embargo, en [el Zohar,] Parshas Bereishis (folio 6a), con respecto a Rav Hamnuna Sava, [se dice]:

אבל אבא דילי הוה רב ויקירא ועתיק יומין ופי' באשל אברהם לרמוז על ישראל סבא שנקרא ג"כ עתיק יומין דתיבת סבא ותיבת עתיקא כולא הוא חד

“Pero mi padre era grande y precioso, y Atik Yomin (Anciano de Días)”; y el Eshel Avraham explicó [esto] como una alusión a Yisrael Sava, quien también es llamado Atik Yomin, pues la palabra sava (anciano) y la palabra atika (antiguo) son una misma cosa.

והיינו לומר שנשמת רב המנונא סבא נמשכה מבחי' ישראל סבא אמנם מ"ש דישראל סבא נקרא ע"י י"ל [יש לומר] שזהו ע"ד שמבחי' תבונה נעשה כתר לז"א

Es decir, el alma de Rav Hamnuna Sava fue atraída del nivel de Yisrael Sava. Sin embargo, respecto de lo que se dice —que Yisrael Sava es llamado Atik Yomin—, puede explicarse que esto sigue el modelo de [la enseñanza de] que del nivel de Tevuná se forma un Kéter para Zeir Anpín (los atributos emocionales);

ולכן ישראל סבא שהוא נשמת כתר זה נקרא ע"י לגבי ז"א כי ע"ח [עץ חיים] הוא פנימית הכתר ונשמה שלו.

y por eso Yisrael Sava, que es el alma de este Kéter, es llamado Atik Yomin con respecto a Zeir Anpín, pues Atik Yomin es la dimensión interior (pnimiut) de Kéter y su alma.

2 וא"כ לפ"ז [לפי זה] שפיר י"ל [יש לומר] שהנשמה שנמשכת מישסו"ת [מישראל סבא ותבונה] נקרא מזליה לגבי הנשמות שמזו"נ [שמזעיר אנפין ונוקבא] וכ"מ [וכן משמע] קצת בז"ה [בזוהר] ר"פ נח גבי ענין שנאמר נח נח ב' פעמים נגד א"פ [אור פנימי] של הנשמה ואור מקיף כו'

Si es así, de acuerdo con esto bien puede decirse que el alma que descende de Israel Sava y Tevuná es llamada el mazal de las almas que provienen de Zeir Anpín y Nukvá; y esto se insinúa en cierta medida en el Zohar, al comienzo de Parshas Noaj, a propósito de que se dice “Noaj, Noaj” dos veces, en correspondencia con la luz interior (or pnimi) del alma y la luz circundante (or makif), etc.

אכן באמת כמו שכתר אמיתי דז"א נעשה מא"א [מאריך אנפין] עצמו כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שכ"ב פ"ג [פרק ג']. כך אמיתית בחינת מזליה של הנשמה הוא מהכתר דאצילות ומחשבה הקדומה כו' כנ"ל.

Sin embargo, en verdad, así como el Kéter verdadero de Zeir Anpín se forma del propio Arij Anpín, como está escrito en Etz Chaim, Sha'ar 22, capítulo 3, del mismo modo, el nivel verdadero del mazal del alma proviene del Kéter de Atzilut y del pensamiento primordial, etc., como se mencionó arriba.

ועי"ל [ועוד יש לומר] דענין שרש הנשמות הנמשכים מבחינת יש"ס [ישראל סבא] ותבונה זהו מ"ש בע"ח [בעץ חיים] שער מ"ן [מ"ן נוקבין] ומ"ד [ומ"ן דוכרין] דרוש ד' ע"פ הזהר ר"פ משפטים (דף צ"ד סע"ב [סוף עמוד ב]) ואקרי בן לקב"ה [לקודשא בריך הוא] כו'

Además, puede decirse que el asunto de la raíz de las almas que descienden del nivel de Israel Sava y Tevuná es lo que está escrito en Etz Chaim, Sha'ar Mayin Nukvin uMayin Duchrin (las aguas femeninas y masculinas), Derush 4, con base en el Zohar al comienzo de Parshas Mishpatim (folio 94, final del lado b): "Y es llamado hijo del Santo, bendito sea", etc.;

זכה יתיר יהבין ליה נשמתא מסטרא דא"א [דאבא ואימא] כו' שבאותו זיווג העליון דא"א [דאבא ואימא] יוצאין משם נשמת בני אדם כו'

"Si merece más, le dan un neshamá del lado de Aba e Ima", etc.: "que en esa unión (zivug) suprema de Aba e Ima salen de allí las almas de los seres humanos", etc.;

אלא שעדיין אינן ראויות ואינן נשלמות עד שיזדווגו זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] דאצילות ואז הם יוצאים מזווג ההוא כו' עכ"ל [עד כאן לשונו].

"Solo que todavía no son aptas ni están completas hasta que Zeir Anpín y Nukvá de Atzilut se unen; entonces salen de esa unión", etc. Fin de la cita.

ועיין בזהר משפטים (דקכ"א סע"ב [סוף עמוד ב] ודקכ"ב א') ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם ובזח"ג [ובזהר חלק ג] ויקרא (ד"ז ע"ב ודכ"ב א' ודק"ס ע"ב)

Y véase el Zohar, Mishpatim (folio 121, final del lado b, y folio 122a), y el Mikdash Melech allí; y el Zohar, Parte III, Vayikra (folio 7b, folio 22a y folio 160b),

ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם שע"ז נאמר למען אחי ורעי שמפני שיש להן חיה ונשמה מא"א [מאבא ואימא] הם נקראו אחים ורעים לזו"נ [לזעיר אנפין ונוקבא] דאצילות כו'

y el Mikdash Melech allí: que a esto se refiere lo dicho: "Por amor a mis hermanos y compañeros"; pues, como tienen una jayá y un neshamá de Aba e Ima, son llamados hermanos y compañeros de Zeir Anpín y Nukvá de Atzilut, etc.

ולכן מקדשי שמך שמך היינו מלכות שירדה לבי"ע והיא עולה לאצילות ע"י ישראל מקדש שמך
שממשיכים בחי קדש ג"פ [גי פעמים] קדוש הם חב"ד [חכמה בינה ודעת]

Por lo tanto, [son] “quienes santifican Tu Nombre”. “Tu Nombre” es Maljut, que descendió a Beriá, Yetzirá y Asiá y asciende a Atzilut por medio de Israel, “quienes santifican Tu Nombre”, pues atraen el nivel de kódesch (santidad): el triple “Santo” es Jojmá, Biná y Daat,

כי בחכמה אתברירו (וזהו ענין מקדשי שמך להיות נמשך שם מ"ה [שם מ"ה] לברר שם ב"ן [שם ב"ן] ועמ"ש
בד"ה אסרי לגפן)

pues “por medio de Jojmá fueron refinados” (y este es el sentido de “quienes santifican Tu Nombre”: que el Nombre Má sea atraído para refinar el Nombre Ban; y véase lo escrito en el discurso que comienza “Atando a la vid”).

ובחינת החכמה ממשיכים ישראל למטה לפי שהם משרש ישראל סבא ותבונה כי תבונה היינו גילוי
ההתבוננות שמזה נמשך בחינת עונג הגן עדן עליון ותחתון

E Israel atrae el nivel de Jojmá hacia abajo, porque provienen de la raíz de Israel Saba y Tevuná. Pues Tevuná es la revelación de la contemplación (hitbonenut), de la cual se atrae el nivel del deleite del Gan Eden superior e inferior,

דהיינו גילוי התענוג שבכתר מקור התענוגים כי עדן הוא חכמה שם עדיין אין התענוג בבחי גילוי
ועיקר הגילוי הוא בתבונה

es decir, la revelación del deleite que está en Kéter, la fuente de los deleites. Pues Edén es Jojmá; allí el deleite todavía no está en un estado revelado, y la revelación principal se encuentra en Tevuná,

כמו עד"מ באדם שעיקר גילוי התענוג הוא בסוף הכנת השכל כיו ומקור נש"י הוא מבחינת תענוג זה
כנודע שההזרעה הוא כגמר ביאה בעת התענוג וכמ"ש גבי שמשון ותאלצהו כו'

como, a modo de analogía, en una persona la revelación principal del deleite ocurre al concluir la comprensión de una idea, etc. Y la fuente de las almas de Israel proviene de este nivel de deleite, pues es sabido que la emisión de la simiente tiene lugar al culminar la unión, en el momento del deleite; y como está escrito respecto de Shimshón: “y ella lo apremió”, etc.

וכך נש"י [נשמות ישראל] נמשכו מעונג שלמעלה שהוא בעת ההשפעה כי למעלה לא שייך שום תענוג אלא שהתענוג הוא במה שמשפיע כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] יותר ממה שהעגל רוצה לינק כו' וזהו בחינת התענוג שלמעלה והיינו תענוג השפעת הנשמות.

Así también, las almas de Israel fueron atraídas del deleite de lo Alto, que se manifiesta en el momento de otorgar; pues, en lo Alto, no cabe en absoluto hablar de deleite, salvo que el deleite está en otorgar, como dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: "Más de lo que el ternero desea mamar", etc. Este es el nivel del deleite de lo Alto, es decir, el deleite de otorgar las almas.

ולכן יש בהן כח להעלות את המלכות להיות מקדשי שמ"ך לקדש אותה ממטה למעלה כמו הרי את מקודשת לי פי' שתהיה מקודשת לז"א בעלה באצילות ותעלה מבי"ע

Por eso tienen el poder de elevar a Maljut, para ser "quienes santifican Tu Nombre", santificándola de abajo hacia arriba, como en "He aquí, eres betrotada (mekudeshet) para mí"; es decir, que ella sea betrotada a Zeir Anpín, su esposo, en Atzilut, y ascienda desde Beríá, Yetzirá y Asiá.

(והנה מ"ש כי למעלה לא שייך שום תענוג אלא כו' לכאורה אינו מובן שהרי אדרבה כתיב כי עמך מקור חיים מקור התענוגים עוז וחדוה במקומו אך הענין כמ"ש במ"א כי התענוג שלמעלה כביכול אינו (Ahora bien, lo dicho —que en lo Alto no cabe en absoluto hablar de deleite, salvo que...—, a primera vista no se entiende, pues, por el contrario, está escrito: "Pues contigo está la fuente de la vida", la fuente de los deleites; "fuerza y alegría hay en Su morada". Pero la explicación es como está escrito en otro lugar: que el deleite de lo Alto, por así decirlo, no es

כמו עד"מ התענוג שבאדם שהאדם מקבל התענוג מאיזה דבר אחר שחוץ ממנו כמו מהשגת חכמה מפוארה או מאכילת מאכל ערב ואפילו הנשמות המתענגים על ה' בגי"ע [בגן עדן] הרי הם מקבלים התענוג על ידי מה שמשגיגים

como, a modo de analogía, el deleite en una persona, que recibe deleite de algún otro objeto exterior a ella, por ejemplo, de comprender una sabiduría magnífica o de comer un alimento sabroso. Incluso las almas que se deleitan en D'os en el Gan Eden reciben el deleite mediante aquello que comprenden:

זיו השכינה משא"כ אצלו ית' הרי אין לך דבר שחוץ ממנו שיתכן לומר שמקבל תענוג מהדבר שחוץ ממנו ח"ו [חס ושלום] אלא אדרבה שהוא עצמו ית' הוא מקור התענוגים א"כ הוא והתענוג שלו יתברך כביכול דבר אחד

el resplandor de la Shejiná (la Presencia Divina). Pero con Él, bendito sea, no es así: no hay nada fuera de Él de lo cual pudiera decirse que recibe deleite, D'os libre. Por el contrario, Él mismo, bendito sea, es la fuente de los deleites. Por tanto, Él y Su deleite, bendito sea, son, por así decirlo, una sola cosa,

כמו שהוא היודע והוא הדעה עצמה כו' וזהו ענין שעשוע המלך בעצמותו הנז' [הנזכר] בספר עמק המלך ובע"ח [ובעץ חיים] לא נזכר מזה כלל וזהו גם כן מ"ש ואהיה אצלו שעשועים כו'

tal como Él es el Conocedor y es el conocimiento mismo, etc. Y este es el concepto de “el deleite del Rey en Su propia esencia”, mencionado en el libro Emek HaMelech, mientras que en Etz Chaim no se menciona en absoluto. Y esto es también lo que está escrito: “Y yo estaba junto a Él... deleites”, etc.

אך הרי הוא ית' מקבל תענוג ממעשה הצדיקים וכמ"ש הכן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים הוא כו' ובזהר בדוכתי טובא קוב"ה [קודשא בריך הוא] אתי לאשתעשעא עם צדיקייא בג"ע [בגן עדן] כו'

Sin embargo, ciertamente Él, bendito sea, recibe deleite de las acciones de los tzadikim, como está escrito: “¿Acaso Efraim no es para Mí un hijo preciado, un niño de deleites?”, etc.; y en el Zohar, en muchos lugares: “El Santo, bendito sea, viene a deleitarse con los tzadikim en Gan Eden”, etc.

והרי בחינת תענוג ושעשוע זה הוא ענין קבלת תענוג ואיך יתכן לומר שיהי' [שיהיה] הוא ית' בחי' מקבל ח"ו [חס ושלום] והרי כלום חסר בבית המלך שיצטרך לקבל ואדרבה אנת הוא שלימותא דכולהו וממך הכל.

Ahora bien, este nivel de deleite y placer consiste en recibir deleite; ¿cómo se puede decir que Él, bendito sea, está en la categoría de quien recibe, D'os libre? ¿Acaso falta algo en la casa del Rey, para que necesite recibir? Por el contrario: “Tú eres la perfección de todos” y “de Ti proviene todo”.

אך התירוץ שענין השעשוע עם הצדיקים הוא שמתענג כביכול ממה שמשפיע להם שהוא תענוג אין קץ כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] יותר ממה שהעגל כו' א"כ אינו בחינת מקבל ח"ו [חס ושלום] כ"א אדרבה התענוג ממה שמשפיע כו'

Pero la respuesta es que el deleite con los tzadikim consiste en que Él se deleita, por así decirlo, con lo que les otorga, lo cual es un deleite sin fin, como dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: "Más que el ternero...", etc. Por tanto, Él no está en la categoría de quien recibe, D'os libre; al contrario, el deleite proviene de lo que otorga, etc.,

אלא שהשפעה זו א"א להיות כ"א כשהם צדיקים שאזי יוכלו לקבל ההשפעה שמהתורה ומצות נעשו לבושים ומזון לנפש שע"ז יוכלו לקבל הזיו כו'.

salvo que este otorgamiento solo puede tener lugar cuando son tzadikim, pues entonces pueden recibirlo, ya que de la Torá y las mitzvot se forman vestiduras y alimento para el alma, mediante los cuales pueden recibir el resplandor, etc.

וזהו מ"ש כאן כי למעלה לא שייך שום תענוג ר"ל [רוצה לומר] שיקבל תענוג מאיזה דבר ח"ו [חס ושלום] אלא שהוא עצמו מקור התענוגים אלא דשייך בחינת קבלת תענוג במה שמשפיע כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] יותר ממה כו'

Y esto es lo que se dijo aquí: que arriba no se aplica ningún deleite; es decir, que Él reciba deleite de algo, D'os libre. Más bien, Él mismo es la fuente de los deleites. Pero sí se aplica el nivel de recibir deleite en lo que otorga, como dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: "Más que...", etc.

והתהוות שרש נש"י [נשמות ישראל] הוא מבחינת תענוג זה כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] במי נמלך בנשמותיהן של צדיקים ועמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שער מ"ן [מ"ן נוקבין] ומ"ן [ומ"ן נוקבין] דרוש ב'. גם בפירוש כד סליק ברעותי [ברעותיה] כו' ע"ש. ולכן יש בהם כח להיות מקדשי שמך כו' וע' בזהר ויחי (דרמ"ה).

Y la raíz de las almas de Israel llega a existir a partir de este nivel de deleite, como dijeron nuestros Sabios, de bendita memoria: "¿Con quién consultó? Con las almas de los tzadikim". Véase lo escrito en Etz Chaim, Sha'ar Mayin Nukvin uMayin Duchrin, Derush 2, y también la explicación de "Cuando surgió en Su voluntad", etc.; véase allí. Por eso tienen la capacidad de ser "quienes santifican Tu Nombre", etc. Véase también el Zohar, Vayechi (folio 245).

ועמ"ש במ"א בענין צחוק עשה לי אלקים שהוא ענין צחוק ותענוג עליון הנמשך משם אלקים שהוא ענין להיות יש ודבר נפרד וביטול היש שע"ז נעשה צחוק ותענוג למעלה

Y véase lo escrito en otro lugar acerca de "Elokim me ha hecho reír": que se trata de la risa y el deleite supremos que se extienden del Nombre Elokim, es decir, de que algo llegue a existir como una entidad separada, y de la anulación de esa existencia, por lo cual se produce risa y deleite en lo Alto.

וזהו ענין לויתן זה יצרת לשחק בו וכמ"ש בד"ה צו את בניי [בני ישראל] ואמרת אליהם את קרבני לחמי כו'

Y este es el sentido de "Este Leviatán que formaste para jugar con él", como está escrito en el discurso que comienza "Ordena a los hijos de Israel y diles: Mi ofrenda, Mi pan", etc.,

ובד"ה אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מאמ"צ [מארץ מצרים] ועמ, ש בד"ה ה' לי בעוזרי בענין זמן שמחתנו ישמח ה' במעשיו כו' ובד"ה ביום השמע"צ [השמיני עצרת] גבי

y en el discurso que comienza "Yo soy Havaíá, su D'os, que los saqué de la tierra de Egipto". Y véase lo escrito en el discurso que comienza "Havaíá está conmigo entre quienes me ayudan", acerca de "la época de nuestro regocijo": "Havaíá se alegrará en Sus obras", etc.; y en el discurso que comienza "En el octavo día, Atzeret", acerca de

הנה עד"מ שיש שני מיני תענוג לפני המלך ובד"ה שוש אשיש גבי שהיא מפעלת את השמחה בהוי' כו': "Ahora bien, a modo de parábola, hay dos clases de deleite ante el rey"; y en el discurso que comienza "Me alegraré sobremanera", acerca de [la explicación de] que ella provoca la alegría en Havaíá, etc.

3 ב וזהו ענין ויין ישמח לבב אנוש נכנס יין יצא סוד והסוד הוא התענוג שבישראל וגילוי תענוג זה היינו שמחה של מצוה אשר הוא תענוג אשר אהיה כו'

2. Y este es el sentido de "Y el vino alegra el corazón del hombre": "Entra el vino, sale el secreto". El secreto es el deleite que hay en Israel, y la revelación de este deleite es la alegría de una mitzvá, que es el deleite de "Asher Ehe-yeh", etc.

וגילוי שמחה זו היא עשה רצונו כרצונך שרצונך הוא למטה מן הדעת כדי שיעשה רצונך כרצונו שלמעלה מן הדעת בעטרה שעטרה לו אמו שבחי העטרה אינה אימא עצמה

Y la revelación de esta alegría es “Haz que Su voluntad sea como tu voluntad” —tu voluntad, que está por debajo de Daat (conocimiento)—, “para que Él haga que tu voluntad sea como Su voluntad”, que está por encima de Daat: “con la corona con que su madre lo coronó”. Pues el nivel de la corona no es Imma misma,

אלא שנעשית מאימא כמו עטרה גשמית שהיא דבר בפני עצמו ועיקר העטרה היינו גילוי אור אבא
sino que se forma a partir de Imma, como una corona física, que es un objeto independiente; y la esencia de la corona es la revelación de la luz de Aba.

כי להיות ויין ישמח לבב אנוש בבחנית פנימית בלבד כמו עד"מ כששותים מעט יין אזי משמח הלב
משא"כ ריבוי יין מבלבל המוח

Pues “el vino alegra el corazón del hombre” debe darse únicamente de manera interior, tal como, por ejemplo, cuando se bebe un poco de vino, este alegra el corazón, mientras que mucho vino confunde la mente.

ולכן היו מנסכין ע"ג [על גבין] המזבח במדה חצי ההין לפר ושלישית ההין לאיל כוי כי מזבח הוא בחינת מלכות והיין היינו המשכת הבינה וצ"ל במדה כי בינה דינין מתעריין מינה

Por eso vertían libaciones sobre el altar en una medida determinada: “media hin por el toro y un tercio de hin por el carnero”, etc. Pues el altar corresponde al nivel de Maljut (soberanía), y el vino es la extensión de Biná (entendimiento); debe darse en una medida determinada porque “de Biná se despiertan los juicios”.

ולכן היה חטא אדה"ר [אדם הראשון] שסחט אשכול ענבים וגם חטא נח וישכר ויתגל בתוך אהלה שמזה נמשך וירא חם כוי

Por eso estuvo el pecado de Adam, el primer hombre, quien exprimió un racimo de uvas, y también el pecado de Noaj: “Se embriagó y quedó desnudo en su tienda”, de lo cual resultó “Y Jam vio”, etc.

אלא צ"ל במדה כדי לשמח הלב בלבד בבחינת פנימית כדי לעורר הכתר היינו העטרה שהוא תענוג העליון שמתעורר על ידי שמחה של מצוה

Más bien, debe darse en una medida determinada, únicamente para alegrar el corazón de manera interior, a fin de despertar a Kéter (la Corona), es decir, la corona, que es el deleite supremo (taanug) que se despierta por medio de la alegría de una mitzvá.

אבל אחר שנתעורר הכתר העיקר להמשיך מוחין דאבא להצהיל פנים משמן שמן בחשאי בעמדם תרפינה כנפיהם.

Pero, una vez despertado Kéter, lo principal es hacer descender los mojin de Aba, “para hacer resplandecer el rostro con aceite”. El aceite [actúa] en silencio: “Cuando estaban de pie, bajaban sus alas”.

כנפיהם מה שמעופפים היינו מה שהיו בוערים כו' ואחר כך תרפינה נעשה בבחינת ביטול וגילוי אור אבא הוא שבוקע אורות דאימא ויעבור ה' על פניו כו'

“Sus alas” — su vuelo — significa que habían estado ardiendo, etc.; y después “las bajaban” [sus alas]: se convierte en un estado de autoanulación (bitul). Y la revelación de la luz de Aba es lo que atraviesa las luces de Ima: “Y Havaia pasó delante de él”, etc.,

לירד למטה דהיינו בהתלבשות אורות בכלים אור התורה שנתלבשה בענינים גשמיים תרומות ומעשרות כו' (ועיין בפע"ח [בפרי עץ חיים] ש"י"ב [ששת ימי בראשית] פ"א).

para descender abajo, es decir, mediante el revestimiento de las luces en vasijas: la luz de la Torá, que se revistió de asuntos físicos, terumot y maasrot, etc. (Véase Pri Etz Chaim, Sha'ar 12, chapter 1.)

וזהו ענין אדם א' דם כיח ההתפעלות והשמחה זהו נמשך מבחי' הדמים שכלב וכמו ויין ישמח. והאלף הוא בחי' חכמה להמתיק הגבורות.

Y este es el significado de adam (hombre): alef, dam (sangre). Pues la exaltación y la alegría se derivan del nivel de la sangre que está en el corazón, como en “Y el vino alegra”. Y la alef es el nivel de Jojmá (sabiduría), que endulza las guevurot.

ותחת אשר לא עבדת בשמחה היינו התחלה אבל אין זה התכלית כי אין זה אלא בחינת רצוא וצ"ל בחינת שוב לאחד

“Porque no serviste con alegría”: este es el comienzo, pero no el propósito último, pues esto no es más que el nivel de ratzó (correr hacia adelante); y debe haber el nivel de shov (retorno) al Uno,

והיינו המשכת אור אבא דוקא שיהיה אור אבא דוקא בגילוי ואורות דאימא אינן אלא כדי לשמח בלבד
es decir, hacer descender específicamente la luz de Aba, para que la luz de Aba se revele específicamente; y las luces de Ima están allí solo para alegrar.

ולכן בברכת שים שלום שהוא בחינת הזיווג כי באור פניך נתת לנו תורת חיים גילוי אור אבא וזה
להצהיל פנים משמן דוקא שהוא בחינת אבא.

Por eso, en la bendición “Concede paz”, que corresponde al nivel de la unión (zivug), [decimos:]
“Pues con la luz de Tu semblante nos diste una Torá de vida”: la revelación de la luz de Aba. Y esto es “hacer resplandecer el rostro con aceite” específicamente, que corresponde al nivel de Aba.

(ועמ"ש בד"ה כי תבואו אל ארץ מושבותיכם ועמ"ש ע"פ מאה"ז [מאמר הזהר] בפרשה וירא דק"ב א' ע"פ
בת אבי היא ובפרשה אמור דף ק' ע"ב ומ"ש מזה ג"כ בד"ה שובה ישראל ועמ"ש סד"ה יהודה אתה גבי
בני אביך)

(Y véase lo escrito en el discurso que comienza “Cuando entren en la tierra de sus moradas”; y véase lo escrito sobre la afirmación del Zóhar en Parshas Vayeira, folio 112a, acerca de “Ella es hija de mi padre”, y en Parshas Emor, folio 100b; y lo escrito sobre esto también en el discurso que comienza “Retorna, Israel”; y véase lo escrito al final del discurso que comienza “Yehudá, tú”, acerca de “los hijos de tu padre”).

אך שמן זה היינו בחי ביטול שמחת השמחה של יין הוא במקורו למעלה במוחין. אבל כשירד אבא
למטה בנצח והוד נקרא לחם כמ"ש ולחם לבב אנוש יסעד.

Sin embargo, este aceite es el nivel de autoanulación que, por la alegría del vino, se encuentra en su fuente arriba, en los mojin. Pero cuando Aba desciende abajo, a Nétzaj y Hod, se lo llama pan, como está escrito: “Y el pan sustenta el corazón del hombre”.

ויסעד היינו עוז של התורה שנותנת כח לחלישות הנשמה כמ"ש במ"א על פסוק בחדש השלישי לצאת
בני ישראל מארץ מצרים כו' ע"ש וכך לבב אנוש היינו מלכות שירדה לבי"ע רגליה יורדות מות.

“Sostiene” es la fuerza de la Torá, que da vigor a la debilidad del alma, como está escrito en otro lugar acerca del versículo “En el tercer mes después de que los hijos de Israel salieron de la tierra de Egipto”, etc.; véase allí. Y así, “el corazón del hombre” es Maljut, que descendió a Beriá, Yetzirá y Asíá: “Sus pies descienden a la muerte”.

(עיי' במאורי אור אות א' סעיף ק"ד) והכח הזה להיות עולה באצילות הוא ע"י ירידת אור אבא בנו"ה
[בנצח והוד] דז"א שהם בחי' אותיות

(Véase Me'orei Or, letra alef, sección 104.) Y esta capacidad de ascender a Atzilut se logra mediante el descenso de la luz de Aba a Nétzaj y Hod de Zeir Anpín (los atributos emocionales), que son el nivel de las letras

(כי נו"ה [נצח והוד] נקרא שוקי האיש ורגליו שהן בחי' אותיות כמו שהרגלים מוליכים את האדם ממקום למקום. כך על ידי האותיות נמשך השכל כו')

(pues Nétzaj y Hod son llamados “las piernas del hombre” y sus pies, que corresponden al nivel de las letras: así como los pies llevan a una persona de un lugar a otro, también mediante las letras se transmite el intelecto, etc.).

והיינו בחי' חטה כי חטה בגימט' [בגימטריא] כ"ב שהן כ"ב אותיות כי החטה היא ג"כ בחי' חכמה

Y este es el nivel del trigo, pues jitá (trigo) tiene el valor numérico (guematria) de 22, que son las 22 letras; porque el trigo también corresponde al nivel de Jojmá,

שהרי אין התינוק יודע לקרות אבא עד שיטעום טעם דגן אלא שבחי' חכמה זו היא בחי' [בחינת / בחינה] קטנות מאד ועמ"ש מזה בד"ה וספרתם לכם גבי חג השבועות

pues, en efecto, “un niño no sabe decir ‘Aba’ (Padre) hasta que prueba el sabor del grano”. Pero este nivel de Jojmá es de una pequeñez extrema (katnut). Y véase lo escrito sobre esto en el discurso que comienza “Y contarán para ustedes”, acerca de la festividad de Shavuot.

והיינו בחינת אותיות שבחכמה והם בנו"ה [בנצח והוד] דז"א ולמטה ששם עה"ד [עץ הדעת] טוב ורע שם הוא התלבשות החכמה וירידתה בבחי' לחם להיות עוז ואינה בבחי' שמחה

Y este es el nivel de las letras que hay en Jojmá, y estas se encuentran en Nétzaj y Hod de Zeir Anpín y por debajo, donde está el Árbol del Conocimiento del bien y del mal. Allí Jojmá se reviste y desciende en forma de pan, para dar fuerza; no se encuentra en forma de alegría

כמו היין כי לחם אין בו טעם מתיקות והוא בחי' מלכות כמ"ש כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם (וכמ"ש בזהר ויחי דר"מ ע"א)

como el vino, pues el pan no tiene sabor dulce; y corresponde al nivel de Maljut, como está escrito: “Pues no solo de pan vive el hombre” (y como está escrito en el Zohar, Vayechi, folio 240a).

ואעפ"כ [ואף על פי כן] תחלה הוא הלחם כנודע שאי אפשר לשתות יין אליבא ריקנא ושם הוא לחמו בלחמי שתי הלחם הם נוי"ה [נצח והוד] איהו בנצח ואיהי בהוד כו'

Sin embargo, el pan viene primero, pues es sabido que no se puede beber vino con el estómago vacío (aliba reikana). Y allí está "Coman de mi pan" (lajamu belajmi): los dos panes son Nétzaj y Hod, "él en Nétzaj y ella en Hod", etc.

והוד הוא בניקוד מלאפום ולכן נקרא חלמו גם לחמו לשון רבים הינו עליות המלכות מרה"ר [מרשות הרבים] טורי דפרודא כו'

Y Hod está en la vocal melopum; por eso se lo llama lachamu. Además, lachamu está en plural: esto alude a los ascensos de Maljut desde el dominio público, "los montes de la separación", etc.

ולחמי היינו איהו בנצח שהוא בניקוד חירק שאח"כ יוכל להיות יין המשמח ולהיות להצהיל פנים משמן דוקא בעטרה שעטרה לו אמו כו'

Y lachmi es "Él en Nétzaj", que está en la vocal chirik; de modo que después puede haber el vino que alegra, y puede haber "hacer resplandecer el rostro con aceite" específicamente, "con la corona con que su madre lo coronó", etc.

אך כחינת העטרה זו צ"ל צאינה וראינה מאצילות כי באצילות הכל כבחינת מקיפים ואיהו וחייהי חד ואינו נראה ונגלה כו'

Pero este nivel de la corona debe ser "Salgan y contemplen": "salgan" de Atzilut, pues en Atzilut todo está en la modalidad de los makifim (luces circundantes), y "Él y Sus fuerzas vitales son uno", y no se lo ve ni se lo revela, etc.;

רק צאינה וראינה בנות ציון היינו בהיכלות דבריאה שם מורגש ונגלה כבוד גילוי התענוג כו':

solo "Salgan y contemplen, hijas de Tzión"; es decir, en los palacios (heijalot) de Beriá: allí se sienten y se revela la gloria de la revelación del deleite, etc.

4 ג והנה להבין ענין הלחם שאנו רואים שהלחם דוקא יסעד לבב אנוש יותר מהיין כו' וגם כאן מבואר ששרשו מאבא שהוא למעלה מבחי' יין שהוא אימא כו'

3. Ahora bien, para comprender el asunto del pan: vemos que precisamente el pan "sustenta el corazón del hombre" más que el vino, etc.; y aquí también se explica que su raíz proviene de Aba, que está por encima del nivel del vino, que corresponde a Ima, etc.

ויוכן ע"ש מ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] בתחלתו ע"פ חגרה בעוז מתניה אין עוז אלא תורה שהיא נותנת כח ועוז לבחי' מתנים כו' ע"ש.

Esto se comprenderá a partir de lo escrito en Igueret HaKódesh, al comienzo, acerca del versículo "Ciñe sus lomos con fortaleza": "Fortaleza no significa sino Torá", que da poder y fortaleza al nivel de los lomos, etc.; véase allí.

והנה המתנים הם נוי"ה [נצח והוד] שנקראים תרין שוקין ובמקום המתנים בפנים שם הם הכליות שנו"ה [שנצח והוד] נקי ג"כ כליות יועצות.

Ahora bien, los lomos corresponden a Nétzaj y Hod, que son llamados "los dos muslos" (terein shokin); y en el interior, a la altura de los lomos, están los riñones, pues Nétzaj y Hod también son llamados "los riñones que aconsejan".

ומבואר בע"ח [בעץ חיים] שנה"י [שנצח הוד יסוד] חדשים נמשכים מהכתר (בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער העמידה פי"ד [פרק י"ד / פרשה י"ד] איתא וז"ל [וזה לשוננו] אריך אנפין שהוא הכתר הנקרא אל עליון שהוא הגומל חסדים שהם נה"י [נצח הוד יסוד] דזעיר אנפין המוציא אותם בסוד תוספות מחדש עכ"ל [עד כאן לשוננו])

Y se explica en Etz Chaim que el nuevo Nétzaj, Hod y Yesod se extiende desde Kéter (la Corona) (en Pri Etz Chaim, Sha'ar HaAmidah, capítulo 14, dice, y estas son sus palabras: "Arij Anpín, que es Kéter, llamado Kel Elyon (D'os Altísimo), es quien 'otorga bondades', que son Nétzaj, Hod y Yesod de Zeir Anpín, y los hace surgir en el misterio de una adición renovada". Fin de la cita.)

ועיין בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] בפ' בראשית (דף ח' ריש ע"א) גבי לכל עושיהם מ"ש בשם ספר הליקוטים בדרוש נה"י [נצח הוד יסוד] החדשים כו'.

Y véase el comentario del Ramaz (Rabí Moshé Zacuto) sobre Parshat Bereshit (folio 8, comienzo del lado a), a propósito de "para todos los que los practican", lo que escribió en nombre de Sefer HaLikkutim en el discurso sobre el nuevo Nétzaj, Hod y Yesod, etc.

וזהו חגרה בעוז מתניה עוז היינו התורה ששרשה מהכתר ממנה נמשך הכח ועוז לבחי' מתנים שהם נוי"ה [נצח והוד].

Y esto es "Ciñe sus lomos con fortaleza": "fortaleza" es la Torá, cuya raíz proviene de Kéter; de ella se extienden el poder y la fortaleza al nivel de los lomos, que son Nétzaj y Hod.

והענין הוא כמו עד"מ שאנו רואים שיש אדם שאע"פ [שאף על פי] שמשיג השכל עכ"ז [עם כל זה] אינו יכול ללמדו לזולתו כ"א לעצמו הוא מבין

El asunto es como en la siguiente analogía: vemos que hay una persona que, aunque capta una idea, sin embargo no puede enseñársela a otro; solo la comprende para sí misma,

אבל אינו יכול להשפיעו ולהבינו לאחרים והטעם הוא מפני שהוא אינו בר שכל גדול כל כך לכך די לו להפקיע את עצמו

pero no puede transmitirla ni hacer que otros la comprendan. La razón es que no es una persona de intelecto tan grande; por eso, le basta con satisfacer su propia comprensión,

אבל לא יוכל לשית עצות כנפשו איך להשפיע לזולתו כמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] בד"ה להבין משל ומליצה שכדי להשפיע צריך להתייעץ איך להשפיע בדרך שיוכל המקבל לקבל ההשפעה.

pero no puede "tomar consejo en su alma" sobre cómo transmitir [la idea] a otro, como está escrito en Igueret HaKódesh, en la epístola que comienza "Entender una parábola y una alegoría": que, para transmitir, es preciso tomar consejo sobre cómo hacerlo de una manera que permita al receptor recibir lo transmitido.

שאם יאמרנה כמו שהיא בשכלו לא יוכל הבן שהוא קטן להבין ולקבל רק צריך לו לסדר בסדר וענין אחר דבר

Pues si la expresa tal como está en su propia mente, el hijo, que es pequeño, no podrá entenderla ni recibirla; más bien, debe disponerla para él en otro orden y de otra manera: "una palabra

דבור על אופניו מעט מעט ובחי' עצה זו נקרא נצח והוד שהן כליות יועצות כו' וגם נז"ה [נצח והוד] נק' שחקים ורחיים ששוחקים מן לצדיקים

dicha oportunamente", poco a poco. Este nivel de consejo se llama Nétzaj y Hod, que son "los riñones que aconsejan", etc. Nétzaj y Hod también se llaman Shejakim y muelas de molino, que muelen maná para los tzadikim,

כמו הטוחן ברחיים עד"מ שמפרר החטה לחלקי [לחלקים] דקים מאד כך צריך האב להקטין השכל ודבר חכמה שרוצה להשפיע לבנו ולחלקו לחלקים רבים לומר לו מעט מעט במועצות ודעת כו' כמ"ש כ"ז [כל זה] באגה"ק [באגרת הקודש] שם.

como quien muele con muelas de molino, a modo de analogía, triturando el trigo hasta convertirlo en partículas muy finas. Así también el padre debe reducir la idea y la palabra de sabiduría que desea transmitir a su hijo, dividir las en muchas partes y comunicárselas poco a poco, con consejo y conocimiento, etc., como está escrito todo esto en Igueret HaKódesh allí.

5 ולכן מי שאינו בר שכל גדול לא יוכל לשית עצות איך להשפיע ע"כ אע"פ [אף על פי] שמבין השכל בפ"ע [בפני עצמו] אינו יכול להשפיע לזולתו רק דוקא מי שהוא בר שכל גדול הוא שיכול להשפיע

Por lo tanto, quien no posee una gran capacidad intelectual no puede deliberar sobre cómo transmitir; por eso, aunque comprenda la idea en sí misma, no puede transmitirla a otro. Solo quien posee una gran capacidad intelectual puede transmitirla,

כי מחמת גודל שכלו ועמקות דעתו יוכל להתייעץ איך להשפיע אפילו להבן שהוא קטן כו
pues, en virtud de la amplitud de su intelecto y la profundidad de su comprensión, puede deliberar sobre cómo transmitir incluso al hijo que es pequeño, etc.

נמצא עצה זו שהיא בחי' נוי"ה [נצח והוד] שרשו נמשך דוקא מגדלות השכל שלמעלה מעצם השכל שהוא משפיע כו' לכן יש שמשיג השכל ואע"כ [ואף על פי כן] אינו יכול להשפיע.

De esto resulta que este consejo, que corresponde al nivel de Nétzaj (victoria) y Hod (esplendor), tiene su raíz específicamente en la grandeza del intelecto, que está por encima de la idea misma que él transmite, etc. Por eso hay quien comprende la idea y, sin embargo, no puede transmitirla [a otro].

וכך יובן הנמשל למעלה שזהו ענין שנה"י [שנצח הוד יסוד] החדשים נמשכים מהכתר. (ועמ"ש מזה ג"כ בביאור ע"פ אלה מסעי).

Y así se entenderá el paralelo en lo Alto: este es el asunto de que los nuevos Nétzaj, Hod y Yesod son atraídos de Kéter (la Corona). (Y véase también lo escrito sobre esto en la explicación del versículo "Estos son los viajes").

כי הנה עולמות ב"ע הם בעלי גבול ותכלית ואינן ערוך כלל לאצילות שבו משובש אור א"ס ב"ה

Pues los mundos de Beriá, Yetzirá y Asiá son limitados y finitos, y no guardan comparación alguna con Atzilut, en el que está investida la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea.

לכן כדי להיות השפעת האור והחיות מצילות לבי"ע זהו ע"י נוי"ה [נצח והוד] שנק' מא זני צדק ששוקלי [ששוקלים] איך וכמה יהי [יהיה] ההשפעה מבחי צדק מלי דאצילות המחיה בי"ע וזהו ענין כליות יועצות כו'.

Por lo tanto, para que el flujo de luz y fuerza vital (fuerza vital) vaya de Atzilut a Beríá, Yetzirá y Asiá, esto ocurre mediante Nétzaj y Hod, que son llamados “balanzas de justicia” (moznei tzedek), pues sopesan cómo y en qué medida habrá de ser el flujo desde el nivel de Tzedek, la Maljut (soberanía) de Atzilut, que da vida a Beríá, Yetzirá y Asiá. Y este es el significado de “los riñones que aconsejan”, etc.

6 ולכך גם נבואת משה היי [היה] רק מבחי נוי"ה [נצח והוד] וכמ"ש האריז"ל [האר"י זכרנו לברכה] בשער הנבואה פ"א וכמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] בד"ה עוטה אור שלמעלה מנו"ה [מנצח והוד] אין שום השגה לנביא וחזוה.

Por lo tanto, incluso la profecía de Moshe provenía únicamente del nivel de Nétzaj (victoria) y Hod (esplendor), como escribió el Arizal, de bendita memoria, en Sha'ar HaNevuah, capítulo 1, y como está escrito en Igueret HaKodesh, en la epístola que comienza “Él se cubre [con] luz”: que por encima de Nétzaj y Hod un profeta o vidente no tiene aprehensión alguna.

ולכן התהוות נה"י [נצח הוד יסוד] חדשים שהם בחי עצה הנ"ל איך להשפיע למקור דבי"ע נמשך דוקא מבחינת הכתר.

Por lo tanto, el surgimiento de nuevos Nétzaj, Hod y Yesod, que son el nivel del consejo mencionado antes —cómo transmitir al origen de Beríá, Yetzirá y Asiá—, proviene específicamente del nivel de Kéter (la Corona).

ע"ד המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ דהפי" כי לפי שהוא גבוה מאד נעלה ע"כ שמים וארץ ומעלה ומטה שוין לפניו.

Esto se asemeja a “Aquel que se sienta en las alturas, que se inclina para mirar los cielos y la tierra”: el significado es que, puesto que Él es sumamente elevado y excelso, los cielos y la tierra, lo alto y lo bajo, son iguales ante Él.

ולכן משפילי לראות אפי' [אפילו] בארץ כמו בשמים כו'. וזהו מ"ש בזהר פי בלק (דקצ"ג ע"ב) ע"פ ה' אלקי אתה ארוממך אודה שמך

Por eso "se inclina para mirar" incluso la tierra, tal como los cielos, etc. Y esto es lo que está escrito en el Zohar, Parshas Balak (folio 193b), acerca del versículo "Havaia, Tú eres mi D'os; te ensalzaré, alabaré Tu Nombre,

כי עשית פלא עצות מרחוק אמונה אמן (בישעיה ס"י כ"ה) עצות מרחוק מאן נינהו אינן תרין בדי ערבות דכל עיטא דנביאים מתמן אתיא אינון איקרון עצות מרחוק.

porque has hecho maravillas, consejos desde lejos, con fidelidad y verdad" (en Isaías, capítulo 25): "Consejos desde lejos": ¿quiénes son? Son las dos ramas de sauce (badei aravos), pues todo consejo de los profetas proviene de allí; se las llama 'consejos desde lejos'".

ור"ל [ורוצה לומר] שבח"י נו"ה [נצח והוד] שנק' עצות הם מקבלים הכח לזה מרחוק דהיינו מבח"י חכמה וכתר וכמ"ש אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני.

Es decir, el nivel de Nétzaj y Hod, que son llamados "consejos", recibe "desde lejos" la fuerza para ello; es decir, del nivel de Jojmá (sabiduría) y Kéter. Como está escrito: "Dije: 'Me volveré sabio', pero está lejos de mí".

ועי' נאמר ג"כ כי עשית פלא כו' שנמשך מבח"י פלאות חכמה שלמעלה מהשכל המושג כו' וזהו פלא יועץ כו' ע"ש.

Y también acerca de esto se dice: "porque has hecho maravillas", etc.: que se extrae del nivel de las maravillas de la sabiduría (pela'ot Jojmá), que está por encima del intelecto que puede aprehenderse, etc. Y esto es "Consejero maravilloso" (pele yo'etz), etc.; véase allí.

וזהו ענין חגרה בעוז דוקא מתניה כנ"ל וזהו ענין מעלת ומדרגת הבח"י בתורה מה שנקרא לחם שהוא בנו"ה [בנצח והוד] וז"ש [וזהו שכתוב] בזהר (פי פנחס דרי"ז ע"ב)

Y este es el sentido de "Se ciñe con fuerza" específicamente "los lomos", como se mencionó antes. Y este es el sentido de la superioridad y el rango del nivel de la Torá que es llamado pan, que se encuentra en Nétzaj y Hod. Y esto es lo que está escrito en el Zohar (Parshas Pinchas, folio 217b):

ההוא לחם דאזילו שחקים וטחנין מנא למיכלא דצדיקיא כו' וכמ"ש לעיל עד"מ שמפרר החטה לחלקים דקים מאד.

"Ese pan para el cual los Shejakim van y muelen el maná como alimento para los tzadikim", etc.; y como se escribió arriba, a modo de analogía, cuando se tritura el trigo en partículas muy finas.

כך נמשכו אותיות התורה למטה עד שכל אדם יוכל לקבל כו' וכן התחלקות הלכות תשבע"פ [תורה שבעל פה].

Así fueron atraídas hacia abajo las letras de la Torá, hasta que toda persona pueda recibir [las], etc.; y así también la división de las leyes de la Torá Oral.

7 וא"כ אף שנשפל למטה מבחי' יין ואין בו טעם מתיקות וכמו נוי"ה [נצח והוד] נק' בדי ערבות שאין בהם טעם כו' אעפ"כ [אף על פי כן] שרשן גבוה יותר דהיינו מבחי' החכמה והכתר כנ"ל וזהו עצות מרחוק.

Si es así, aunque [el pan] descende por debajo del nivel del vino y no tiene sabor dulce, así como Nétzaj (victoria) y Hod (esplendor) son llamados “ramas de sauce”, que no tienen sabor, etc., sin embargo, su raíz es más elevada, es decir, proviene del nivel de Jojmá (sabiduría) y Kéter (la Corona), como se mencionó arriba. Y esto es “consejos desde lejos”.

וכמו שאמר שלמה המלך ע"ה [עליו השלום] והיא רחוקה ממני ששרשה משכל הנעלם מכל רעיון ונקי פלא כו'

Y como dijo el rey Shlomó, de bendita memoria: “pero está lejos de mí”; pues su raíz proviene del intelecto oculto a todo pensamiento, y es llamado péle (maravilla), etc.;

ומשם נמשכה בבחי' נוי"ה [נצח והוד] להיות בבחי' לחם חטה ע"י שמפרר החטה לחלקים דקים כנ"ל וזהו ממרחק תביא לחמה וכמ"ש בזהר (פי' צו דל"ה ע"ב)

y desde allí fue atraído al nivel de Nétzaj y Hod, para adquirir la forma de pan de trigo, al triturar el trigo en partículas finas, como se mencionó arriba. Y esto es: “Desde lejos trae su pan”, como está escrito en el Zohar (Parshas Tzav, folio 35b).

ור"ל [ורוצה לומר] שבחי' לחם שרשו ממקום גבוה מאד דהיינו מבחי' שהיא רחוקה מגדר ההשתלשלות ולכן לחם זה לבב אנוש יסעד.

Es decir, el nivel del pan tiene su raíz en un lugar muy elevado, esto es, en un nivel que está lejos de los límites de la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut). Por eso este pan “sustenta el corazón del hombre”.

ובזה יובן ג"כ ענין הלוחות דהנה מבואר במ"א ע"פ אם בחקתי תלכו במ"ש חרות על הלוחות אשר נחקק מהם ובהם שזהו ענין גליף גליפו בטהירו עילאה והיינו בחינת כתר ע"ש באריכות וגם

Con esto también se entenderá el asunto de las Tablas. Pues se explica en otro lugar, acerca del versículo “Si caminan según Mis estatutos”, respecto de lo escrito: “grabadas sobre las Tablas”, que [las letras] fueron grabadas a partir de ellas y en ellas; esto corresponde a “Él grabó un grabado en el resplandor supremo” (galif gelifu bitehiru ila’ah), que es el nivel de Kéter —véase allí extensamente—; y también

לכן יש תר"ך אותיות בעשרת הדברות וצ"ל דהנה בפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] כ' [כתב] שהלוחות הם נצח והוד וכ"כ [וכן כתב] באוצ"ח [באוצרות חיים] דפ"ה ובע"ח [ובעץ חיים] של"ז פ"ו.

por eso hay 620 letras en los Diez Mandamientos. Sin embargo, esto requiere explicación, pues en Pardes, en Erchei HaKinuyim, escribió que las Tablas son Nétzaj y Hod; y así está escrito en Otzros Chaim, folio 85, y en Etz Chaim, Sha’ar 37, capítulo 6.

8 ולפי הנ"ל א"ש [אתי שפיר] והיינו ע"ד מ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] בפ"י אל עליון כתר גומל חסדים טובים נוי"ה [נצח והוד] דאבא וכנ"ל.

Según lo dicho arriba, esto se resuelve bien; y es conforme a lo escrito en Pri Etz Chaim, en la explicación de “Kel Elyon”: Kéter (la Corona); “que prodiga buenas bondades”: Nétzaj (victoria) y Hod (esplendor) de Aba, como se mencionó arriba.

ועמ"ש מענין אותיות התורה בד"ה נר חנוכה ה' כו' מזוזה מימין כו' וזהו בחי' לחם וכמ"ש בד"ה וספרתם לכם גבי חטה כ"ב אתון דאורייתא ששרשן מאותיות החקיקה כו' ע"ש:

Y véase lo escrito acerca de las letras de la Torá en el discurso que comienza “La lámpara de Janucá”, etc., “la mezuzá a la derecha”, etc.; este es el nivel del pan. Y como está escrito en el discurso que comienza “Y contarán para ustedes”, respecto del trigo: las 22 letras de la Torá, cuya raíz proviene de las letras grabadas, etc.; véase allí.

9 ד וביאור הענין דלחמו בלחמי. הנה שתי הלחם הם תשב"כ [תורה שבכתב] ותשב"ע"פ [תורה שבעל פה] וזהו ג"כ ענין לחמו ולחמי.

4. La explicación del asunto de “coman de mi pan”: los dos panes (shtei halejem) son la Torá Escrita y la Torá Oral, y este es también el sentido de “coman” y “mi pan”.

כי לחמו לשון רבים זהו תשבע"פ [תורה שבעל פה] ולחמי לשון יחיד זהו תשב"כ [תורה שבכתב]. כי הנה תשבע"פ [תורה שבעל פה] עיקרה להשיג

Pues “coman”, en plural, alude a la Torá Oral, mientras que “mi pan”, en singular, alude a la Torá Escrita. Porque la esencia de la Torá Oral consiste en comprender

ולהבין הדין וההלכה שאם אומר ההלכה ואינו מבין אינו נחשב לו ללימוד כלל (כמ"ש במג"א [במגן אברהם] סי' נ') ומאחר שהוא בבחינת השגה הרי כל א' משיג לפי מדרגתו

y entender la ley y la halajá; pues si alguien recita la halajá sin comprenderla, para él no se considera estudio en absoluto (como está escrito en el Magen Avraham, sección 50). Y puesto que se trata de una modalidad de comprensión, cada uno comprende de acuerdo con su nivel;

ולכן נקרא לחמו לשון רבים שיש לכל א' חלק בפ"ע [בפני עצמו] כפי ערך השגתו והוא רשות הרבים. por eso se la llama “coman”, en plural, pues cada uno tiene una porción propia, según la medida de su comprensión; y esto es el dominio público (reshut harabim).

ותשב"כ [ותורה שבכתב] נקרא לחמי לשון יחיד דהנה עיקר תשב"כ [תורה שבכתב] היא הכתובה תמונה אותיות כפי התמונה כן הוא רמיזתו למעלה.

Y la Torá Escrita se llama “mi pan”, en singular, pues la esencia de la Torá Escrita es lo que está escrito, la forma de las letras: según sea la forma, así es lo que alude en lo alto.

אבל השגת שכל האדם אין בהם כלל כי הם למעלה מן השכל כו' חכים ולא בחכמה ידיעא

Pero la comprensión del intelecto humano no tiene parte alguna en ellas, pues están por encima del intelecto, etc.: “sabio, pero no con una sabiduría conocida”.

ולכן נקרא תורה שבכתב ואין תלוי בדעת ואפילו ע"ה [עם הארץ] אם אמר הפסוק בלתי שום דעת כלל נקרא עוסק בתורה שבכתב ולפיכך כל ע"ה [עם הארץ] מברך ברכות התורה בשחר לפני הפסוקים וכן כשעולה לס"ת [לספר תורה].

Por eso se la llama Torá Escrita, y no depende de la comprensión. Incluso una persona sin conocimientos (am haaretz), si recita un versículo sin comprenderlo en absoluto, se considera que está ocupada en la Torá Escrita; por eso toda persona sin conocimientos recita las bendiciones sobre la Torá por la mañana, antes de los versículos, y también cuando es llamada a la Torá.

10 ולכן דברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרן בע"פ [בעל פה] כי באמת א"א להביאם בשכל ודעת וכן דברים שבע"פ [שבעל פה] אי אתה רשאי לאומרן בכתב

Por lo tanto, “las palabras que están por escrito no tienes permitido decirlas oralmente”, pues en verdad es imposible llevarlas al intelecto y al entendimiento; y, del mismo modo, “las palabras que son orales no tienes permitido ponerlas por escrito”,

כי הם הדעת והכתיב הוא למעלה מהדעת כו' וע"כ נקרא תשב"כ [תורה שבכתב] לחמי לשון יחיד דלא שייך לומר בה התחלקות המדרגות כ"א [כל אחד / כל אחת] לפי השגתו מאחר שבאמת היא למעלה לגמרי מהשכל כו'

pues ellas son el entendimiento (Daat), mientras que lo escrito está por encima del entendimiento, etc. Por eso la Torá Escrita es llamada lachmi, en singular, porque no se puede hablar de ella en términos de una división en niveles, cada uno según su comprensión, ya que en verdad está completamente por encima del intelecto, etc.;

והפשטיות המושג נקרא רק לבושא דאורייתא לגבי פנימיותו הרמוז בהאותיות ועמ"ש בפ' ברכה בד"ה תורה צוה כו' ע"ש.

y el sentido simple que se comprende es llamado únicamente “el vestido de la Torá” en comparación con su dimensión interior (pnimiut), aludida en las letras. Véase también lo escrito en Parashat Berajá, en el discurso que comienza “Torá tzivá” (“La Torá que [Moshé] ordenó”), etc.; véase allí.

11 ועוד טעם שנקרא תשבע"פ [תורה שבעל פה] לחמו לשון רבים דהנה מבואר במ"א באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה והמשכילים יזהירו וז"ל [זוה לשונן]

Hay otra razón por la que la Torá Oral es llamada lachamu, en plural: pues se explica en otro lugar, en Igueret HaKódesh, en la epístola que comienza “Y los sabios resplandecerán”, y estas son sus palabras:

והנה כשהמלי דאצילות מתלבשת בק"נ [בקליפת נוגה] כדי לברר הניצוצות שנפלו בשבה"כ [בשבירת הכלים] אזי גם המלכות דאצילות נקרא בשם עה"ד [עץ הדעת] טו"ר [טוב ורע] לגבי ז"א דאצילות שאינו יורד שם ונקרא עץ החיים כו'

"Ahora bien, cuando Maljut (soberanía) de Atzilut se inviste en kelipat noga para refinar las chispas que cayeron en la ruptura de las vasijas, entonces también Maljut de Atzilut es llamada 'el Árbol del Conocimiento del bien y del mal' con respecto al Zeir Anpín de Atzilut, que no desciende allí y es llamado 'el Árbol de la Vida'", etc.

יעו"ש [יעויין שם] ונודע כי עיקר בחינת רשות הרבים טורי דפרודא הוא בשבה"כ [בשבירת הכלים] וע"כ גם המלכות שהיא בחינת תשבע"פ [תורה שבעל פה] מלי קרינן לה שמתלבשת שם כדי לברר הניצוצות נקרא ג"כ בלשון רבים

Véase allí. Y es sabido que el nivel principal del dominio público, "las montañas de la separación", se encuentra en la ruptura de las vasijas. Por eso también Maljut, que es el nivel de la Torá Oral —"a la Torá Oral la llamamos Maljut"—, puesto que se inviste allí para refinar las chispas, es llamada asimismo en plural,

כמו שנקרא בשם עה"ד [עץ הדעת] וזהו ענין ורב להושיע כל רב מבבל כמ"ש במ"א משא"כ תשב"כ [תורה שבכתב] שהיא בחי' ז"א דאצי' שאינו יורד שם נקי לחמי לי' [לשון] יחיד:

tal como es llamada "el Árbol del Conocimiento". Y esto es lo que significa "y grande (rav) para salvar": todo "Rav" procede de Bavel, como se explica en otro lugar. En cambio, la Torá Escrita, que es el nivel de Zeir Anpín de Atzilut y no desciende allí, es llamada lachmi, en singular.

12 ומעתה יובן ג"כ מה שבחי' ב' התורות תשב"כ [תורה שבכתב] ותשבע"פ [תורה שבעל פה] נקראו בשם שתי הלחם דוקא. דעחם היות שמבואר הטעם דבתשבע"פ [דכתורה שבעל פה] שייך לחמו לי' [לשון] רבים ובתשב"כ [ובתורה שבכתב] לחמי

Ahora también se comprenderá por qué los dos niveles de la Torá, la Torá Escrita y la Torá Oral, son llamados específicamente "los dos panes". Pues, aunque se ha explicado por qué lachamu, en plural, corresponde a la Torá Oral, y lachmi,

ל' [לשון] יחיד מ"מ צ"ל למה נרמז זה ההפרש שבין תשכ"כ [תורה שבכתב] לתשבע"פ [לתורה שבעל פה] בבחי' לחם דוקא. הלא התורה נק' בכמה שמות לחם יין ושמן ולמה נרמזו בבחי' לחם דוקא.

en singular, a la Torá Escrita, no obstante, debemos entender por qué esta diferencia entre la Torá Escrita y la Torá Oral se alude específicamente mediante el nivel del pan. ¿Acaso la Torá no es llamada por varios nombres —pan, vino y aceite—? ¿Por qué, entonces, se alude a ellas específicamente mediante el nivel del pan?

13 והן אמת י"ל [יש לומר] הטעם כפשוטו מפני דלחם זהו הנגלה שבתורה אשר כחלק הנגלה שייך לומר ב' בחי' הנ"ל דלחמו ולחמי

Ahora bien, es cierto que puede darse una razón sencilla: el pan es la parte revelada de la Torá, y es en la parte revelada donde cabe hablar de los dos niveles mencionados antes, de lachamu y lachmi.

אמנם באמת עוד אפשר לומר הטעם דהנה מבואר במ"א בפ' בשלח בענין לחם משנה דשבת שהם כנגד ב' בחי' לחם.

Sin embargo, en verdad puede darse otra razón. Pues se explica en otro lugar, en Parshat Beshalaj, acerca del doble pan (lejem mishné) de Shabat, que corresponden a dos niveles de pan:

לחם מן הארץ ולחם מן השמים שהוא המן וכנגד ב' לחמים אלו הם ב' ברכות ראשונות דבהמ"ז [דברכת המזון] ברכת הזן וברכת הארץ כו'

pan de la tierra y pan del cielo, que es el maná; y a estos dos panes corresponden las dos primeras bendiciones del Birkat Hamazón: la bendición "Quien alimenta" (HaZán) y la bendición de la Tierra, etc.

דהנה פ"י לחם מן הארץ כי בחי' ארץ הוא בחי' שם ב"ן [שם ב"ן] ולחם מן הארץ היינו בחי' בירורים דתהו שמתבררים ע"י המלי' היורדת לברר כו'

Pues el significado de "pan de la tierra" es que el nivel de la tierra es el nivel del Nombre Ban, y el pan de la tierra es el nivel de los refinamientos (birurim) de Tohu, que son refinados por Maljut (soberanía), que descende para refinarlos, etc.

ולחם מן השמים ירד בזכות משה שהוא שם מ"ה [שם מ"ה] כו' וזהו ענין ברכת הזן שתיקן משה שהוא כנגד לחם מן השמים כו'

Y el pan del cielo descendió por el mérito de Moshé, que es el Nombre Mah, etc. Este es el sentido de la bendición "Quien alimenta", que instituyó Moshé y que corresponde al pan del cielo, etc.

וברכת הארץ נודה לך כנגד לחם מן הארץ כי יש ברכה והודאה יחו"ע [יחודא עילאה] ויחו"ת [ויחודא תתאה] כו' ע"ש באריכות.

Y la bendición de la Tierra, "Te agradecemos", corresponde al pan de la tierra; pues hay bendición y agradecimiento, la unidad superior (yijudá ilaá) y la unidad inferior (yijudá tataá), etc. Véase allí extensamente.

14 והנה תשב"כ [תורה שבכתב] ותשבע"פ [ותורה שבעל פה] נקרא ג"כ שמים וארץ וכמ"ש במ"א בד"ה השמים כסאי כו' ובאשר דוכתי.

Ahora bien, la Torá Escrita y la Torá Oral también son llamadas cielo y tierra, como está escrito en otro lugar, en el discurso que comienza "Los cielos son Mi trono", etc., y en otros lugares.

ולכן הן הן ג"כ ב' בחי' לחם הנ"ל תשבע"פ [תורה שבעל פה] שהיא בחי' מלי המתלבשת בקי"נ [בקליפת נוגה] לברר הנצוצות שנפלו בשב"כ [בשבירת הכלים] נקרא לחם מן הארץ

Por lo tanto, ellas son también precisamente los dos niveles de pan mencionados antes: la Torá Oral, que es el nivel de Maljut (soberanía), que se inviste en kelipat nogah para depurar las chispas que cayeron en la ruptura de las vasijas, es llamada pan de la tierra,

וזהו לחמו לשון רבים ותשב"כ [ותורה שבכתב] שהיא מבחי' ז"א שאינו יורד שם נקרא לחם מן השמים לחמי לשון יחיד.

y esto es lachamu, en plural; y la Torá Escrita, que proviene del nivel de Zeir Anpín (los atributos emocionales), que no desciende allí, es llamada pan del cielo: lachmi, en singular.

15 ועוד יתבאר זה יותר חממ"ש בפ' משפטים ע"פ כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטהר כו' שאותיות תשב"כ [דתורה שבכתב] נק' אבנים שהן בריאה בידי שמים.

Esto se explicará más a partir de lo escrito en la parashá Mishpatim sobre el versículo: "Como la obra de un ladrillo de zafiro, y como la esencia de los cielos en pureza", etc.: que las letras de la Torá Escrita se llaman piedras, que son una creación hecha por las manos del Cielo.

וזהו ענין כעצם השמים ואותיות תשבע"פ [תורה שבעל פה] נקי לבנת הספיר והלבינה עשויי [עשויים] ע"י האדם מעפר הארץ רק שנעשו ג"כ כאבנים.

Y este es el significado de “como la esencia de los cielos”. Las letras de la Torá Oral se llaman “el ladrillo de zafiro”, y un ladrillo lo hace el hombre con el polvo de la tierra; sin embargo, también ellos se volvieron como piedras.

16 ולכן שתי הלחם הם בנו"ה [בנצח והוד] דכמו הברכה על לחם מן הארץ נתקן בנודה לך בחי הודאה כך תשבע"פ [תורה שבעל פה] הוא בחי איהי בהוד

Por lo tanto, los dos panes corresponden a Nétzaj (victoria) y Hod (esplendor). Pues, así como la bendición por el pan de la tierra fue establecida con “Te damos gracias”, que expresa agradecimiento (hodaá), así también la Torá Oral es el nivel de “ella en Hod”;

וכמו הברכה על לחם מן השמים תיקן משה ברכת הזן כו' כך זהו תשכ"כ [תורה שבכתב] איהו בנצח שהוא נקודת חיר"ק בחי נקודה וביטול כי נצח ענף החכמה וכן משה בחי נצח דאבא כו'.

y así como por el pan del cielo Moshé instituyó la bendición “Que alimenta”, etc., así también esta es la Torá Escrita, “Él en Nétzaj”, que corresponde al signo vocálico jirik, el nivel de un punto y de la autoanulación (bitul); pues Nétzaj es una rama de Jojmá (sabiduría), y asimismo Moshé corresponde al Nétzaj de Aba, etc.

17 ופי' לכו לחמו בלחמי היינו שיהי' [שיהיה] העסק בתשבע"פ [בתורה שבעל פה] לשמה שיהי' [שיהיה] לחמו ג"כ בבחי לחמי למהוי אחד באחד. והיינו כמ, ש וכל בניך למודי הוי'.

Y el sentido de “Vengan, coman de mi pan” (leju lajamu belajmi) es que el estudio de la Torá Oral sea por su propio mérito (lishmá), de modo que también el pan plural, lajamu, esté en la modalidad del pan singular, lajmi: “ser uno en uno”. Esto es lo que está escrito: “Y todos tus hijos serán instruidos por Havaia”.

ויוכן זה ממ"ש במ"א כפ' בראשית בענין ב' ברכות ראשונות של נשואין יוצר האדם ואשר יצר את האדם שהם כנגד תשכ"כ [תורה שבכתב] ותשבע"פ [תורה שבעל פה] ושלכך בברכת אשר יצר חותם בברוך כו' ע"ש.

Esto se comprenderá a partir de lo que está escrito en otro lugar, en la sección de Bereshit, acerca de las dos primeras bendiciones nupciales, “Que formó al hombre” y “Que creó al hombre”, que corresponden a la Torá Escrita y la Torá Oral; y de que por eso la bendición “Que creó al hombre” concluye con “Bendito”, etc.; véase allí.

18 ומעתה יובן ג"כ ענין תנופת שתי הלחם. כי הנה תשב"כ [תורה שבכתב] ותשב"ע"פ [תורה שבעל פה] נקי ג"כ חתן וכלה.

Ahora también se entenderá el asunto de la elevación (tenufá) de los dos panes. Pues la Torá Escrita y la Torá Oral también son llamadas novio y novia.

ועד"מ כדי להיות יחוד חתן וכלה צ"ל תחלה בחי נשואין שהוא בחי חופה שהיא בחי המקיף על שניהם

A modo de analogía: para que tenga lugar la unión del novio y la novia, primero debe darse el nivel de nisuín (matrimonio), que es el nivel de la jupá, que es el nivel del makif (lo que circunda) a ambos.

וזהו בחי בעטרה שעטרה לו אמו שבחי העטרה זהו בחי כתר שלמעלה משתי הלחם שהם נוי"ה [נצח והוד] איהו בנצח ואיהי בהוד

Y esto es el nivel de “con la corona con que su madre lo coronó”, pues el nivel de la corona es el nivel de Kéter (la Corona), que está por encima de los dos panes, que son Nétzaj (victoria) y Hod (esplendor): “Él está en Nétzaj y ella en Hod”.

וזהו ענין שמניפין שתי הלחם להלותן לשרשן ומקורן בבחי מקיף הנ"ל בחי העטרה וכתר כו'

Y este es el sentido de elevar los dos panes: elevarlos hasta su raíz y fuente, al nivel del makif mencionado antes, el nivel de la corona y Kéter, etc.

ועי"ז נעשה היחוד וההמשכה מתשב"כ [מתורה שבכתב] בתשב"ע"פ [בתורה שבעל פה] וכמש במ"א מענין זה בפ' הברכה בד"ה תורה צוה כו'

Y por medio de esto se produce la unión y la emanación de la Torá Escrita a la Torá Oral, como se explica en otro lugar sobre este tema, en Parshat Berajá, en el maamar que comienza “Torá tzivá”, etc.,

הנ"ל ועמ"ש גבי ענין לחם משנה שבשבת ג"כ עול"י [עולים] ב' לחמים הנ"ל לבחי שלמעלה משניהם כו':

mencionado antes. Y véase también lo escrito acerca del asunto del doble pan (lejem mishné) de Shabat: allí también los dos panes mencionados antes ascienden al nivel que está por encima de ambos, etc.

19 ה אך בחיי העטרה זו צ"ל צאינה וראינה מאצילות בהיכלות דבריהא כו'. ולכאורה זה אינו מובן כלל איך

5. Pero este nivel de la corona debe ser "Salgan y contemplen": [salir] de Atzilut hacia los palacios (heijalot) de Beriá, etc. A primera vista, esto no se entiende en absoluto: cómo

בהיכלות דבריהא יוכלו לראות מה שא"א לראות באצ"י והלא אין ערוך בריאה לאצילות וכבר נז' [נזכר] למעלה שהוא ע"ד וכעין מ"ש מרחוק ה' נראה לי כו'.

pueden ver en los palacios de Beriá lo que es imposible ver en Atzilut? ¿Sin duda, Beriá no tiene comparación con Atzilut! Y ya se mencionó antes que esto sigue la línea de, y es semejante a, lo que está escrito: "Desde lejos Havaíá se me apareció", etc.

אך י"ל [יש לומר] עוד דהנה כעין זה איתא בפע"ח [בפרי עץ חיים] גבי כוונת ק"ש [קריאת שמע] כי אין בנו כח לעורר או"א [אבא ואימא] בהיותנו באצ"י רק בהיותנו למטה בבריהא כו' ע"ש.

Pero puede decirse además: algo semejante se encuentra en Pri Etz Chaim respecto de la intención del Shemá: no tenemos la capacidad de despertar a Aba e Ima (Jojmá y Biná) cuando estamos en Atzilut, sino solo cuando estamos abajo, en Beriá, etc.; véase allí.

ואפשר לומר ע"ד שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] בגמ' [בגמרא] [כיבמות דמ"ט] גבי מנשה שהרג את ישע"י [ישעיה] אמר רבא מידן דייני' [דייני] וקטלי' [וקטלי] אמר ל"י משה רבך אמר

Y es posible decir [esto] siguiendo la línea de lo que nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron en la Guemará (en Yevamot, folio 49) acerca de Menashé, quien mató a Yeshayahu: Rava dijo que lo juzgó y lo mató. Le dijo: "Moshé, tu maestro, dijo:

כי לא יראני האדם וחי ואתה אמרת ואראה את ה' כו' ופריך הש"ס [הששה סדרים] מ"מ קשו קראי אהדדי ומשני כדתני' [כדתניא] כל הנביאים נסתכלו באספקרליא שאינה מאירה משה רבינו נסתכל באספקרליא המאירה.

'Pues el hombre no Me verá y vivirá', y tú dijiste: 'Y vi a Ado-nai'', etc. Y la Guemará plantea la dificultad: de todos modos, ¡los versículos se contradicen entre sí! Y responde, tal como se enseñó: "Todos los profetas contemplaron a través de un espejo que no brilla (aspaklaria she'einah me'irah); Moshé, nuestro maestro, contempló a través del espejo que brilla (aspaklaria hame'irah)".

ומבואר הפי' במ"א (בד"ה ת"ר [תנו רבנן] נר חנוכה ב"ש [בית שמאי] אומרים כו') דאספקלריא המאירה היינו עדי"מ זכוכית הבהירה אשר בה ועל ידה יכולים לראות גם מרחוק ורואים מהות הדבר ועצמותו ממש.

El significado se explica en otro lugar (en el discurso que comienza: “Nuestros Rabinos enseñaron: respecto de la lámpara de Janucá, Beit Shamai dicen”, etc.): el espejo que brilla es, a modo de analogía, un vidrio transparente, a través del cual se puede ver incluso desde lejos, y se ve la naturaleza y la esencia misma de la cosa.

אבל אספקלריא שאינה מאירה היא הזכוכית הנקי (שפיגע"ל) שיש צפוי דק על הזכוכית ולכן אין רואים בה

Pero el espejo que no brilla es el vidrio llamado (shpigel [espejo]), que tiene una capa delgada sobre el vidrio; por eso, no se ve en él

ועל ידה מהות הדבר הנראה ממש רק דמותו ותבניתו וע"כ נקי אספקלריא שאינה מאירה שהרי אין רואים בה כלל מהות הדבר ממש משא"כ באספקלריא המאירה שרואי" [שרואים] עצם הדבר הנראה ממש

ni a través de él la naturaleza real de la cosa que se contempla, sino solo su imagen y su forma. Por eso se lo llama “el espejo que no brilla”, pues en él no se ve en absoluto la naturaleza real de la cosa; en cambio, en el espejo que brilla se ve la esencia misma de la cosa contemplada.

אמנם מ"מ באספקלריא שאינה מאירה יכולים לראות עכ"פ [על כל פנים] הדמות גם מהדבר שא"א לראותו כלל ע"י אספקלריא המאירה כמו שיכולים לראות את עצמו ע"י (השפיגע"ל) וגם לראות מאחוריו.

Sin embargo, en el espejo que no ilumina se puede ver, al menos, la imagen incluso de algo que no se puede ver en absoluto a través del espejo que ilumina; así como uno puede verse a sí mismo a través de un espejo, y también ver lo que está detrás de uno.

רק שרואה הדמות ולא עצמיות המהות כו' אבל באספקלריא המאירה א"א לראות כלל א"ע [את עצמו] ולא מאחוריו עדי"מ ועיין בפי' וארא (דכ"ג ע"ב) מענין אספקלריא המאירה ושא"א מאירה.

Solo que se ve la imagen y no la esencia de la naturaleza, etc.; pero en el espejo que ilumina no se puede ver en absoluto a uno mismo ni tampoco lo que está detrás de uno, a modo de analogía. Véase [el Zohar,] Parshas Va'eira (folio 23b), acerca del espejo que ilumina y del que no ilumina;

ובת"ז [ובתיקוני זהר] תיקון כ"ב ותיקון מ' ובשער היחודים פרק א' ובסה"מ [ובספר הדרת מלך] ס"י קנ"ו ובפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] ובמא"א [ובמאורי אור] באות אלף סע"י [סע"ף] קנ"ט.

y en el Tikkunei Zohar, Tikkun 22 y Tikkun 40; en Sha'ar HaYichudim, capítulo 1; en Sefer Hadrass Melech, sección 156; en Pardes, en Erchei HaKinuyim; y en Me'orei Or, letra alef, sección 159.

והנה מרבע"ה [משה רבינו עליו השלום] ראה באספקלריא המאירה אשר בה רואין המהות ממש ובבחינה זו נאמר כי לא יראני כו' משא"כ שאר הנביאים נתנבאו רק באספקלריא שאינה מאירה

Ahora bien, Moshé, nuestro maestro, que la paz sea con él, vio a través del espejo que ilumina, en el cual se ve la naturaleza misma; y de este nivel se dice: "Pues el hombre no Me verá", etc. En cambio, los demás profetas profetizaron únicamente a través del espejo que no ilumina.

וזהו שכל הנביאים נתנבאו בכה מוסיף עליהם משה שנתנבא בזה ועמ"ש מענין זה בד"ה וידבר משה אל ראשי המטות כו' ופי' כה היינו בחי' כדמותנו וזהו וביד הנביאים אדמה כו'

Y esto es lo que se enseña: todos los profetas profetizaron con "Así" (koh), mientras que Moshé los superó, pues profetizó con "Esto" (zeh). Véase lo escrito acerca de este tema en el discurso que comienza: "Y Moshé habló a los jefes de las tribus", etc. El significado de koh es el nivel de "a nuestra imagen", y esto es "y por medio de los profetas Me manifesté en imágenes", etc.

אך לפיכך יכול לראות גם בחי' עליונות יותר שלא ניתנו לירד ולהתגלות בבחי' אספקלריא המאירה כו' כנ"ל במשל ולכן באמת אמר ישעיה ואראה את ה' והיינו בבחינת אספשא"מ [אספקלריא שאינה מאירה] כו'.

Pero precisamente por eso también se pueden ver niveles superiores, que no fueron dados para descender y revelarse en la modalidad del espejo que ilumina, etc., como se explicó antes en la analogía. Por eso Yeshayahu dijo, en efecto: "Y vi a Ado-nai"; esto fue en la modalidad del espejo que no ilumina, etc.

20 ועד"ז מובן מש"כ [מה שכתוב] צאינה וראינה כו' שבחינת העטרה שהיא בחינת כתר א"א כלל לראות ולהשיג בבחינת אספקלריא המאירה אלא צאינה וראינה בבחינת אספקלריא שאינה מאירה שע"ז וראינה בעטרה כו'

Del mismo modo se entiende lo que está escrito: "Salgan y contemplen", etc.: el nivel de la corona, que es el nivel de Kéter, no puede verse ni aprehenderse en absoluto mediante el espejo que ilumina; más bien, "salgan y contemplen" mediante el espejo que no ilumina, por cuyo medio "contemplarán la corona", etc.

והנה נודע גם כן דההפרש שבין משה לשאר נביאים היינו שמושה היה רואה בעולם האצילות ע"י מעבר הבריאה משא"כ שאר הנביאים היו רואין בעולם האצילות ע"י התלבשות גמור בבריאה כו'

Ahora bien, también es sabido que la diferencia entre Moshé y los demás profetas consiste en que Moshé veía en el Mundo de Atzilut (Emanación) pasando por Beríá, mientras que los demás profetas veían en el Mundo de Atzilut mediante su completa investidura en Beríá, etc.

ע' [עיינן] בשע"ק [בשערי קדושה] ח"ג [חלק ג'] ש"ו [שער ו'] וע' בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] בפ' וארא (דכ"ג ע"א) בענין האבות ומשה וא"כ לפ"ז [לפי זה] צ"ל דגילוי האצ"י נקי אספקלריא המאירה וכשהוא ע"י התלבשות גמור בבריאה נקרא אספקלריא שאינה מאירה.

Véase Sha'arei Kedushah, Parte III, Sha'ar 6; y véase el comentario del Ramaz (Rabí Moshé Zacuto) sobre la parashá Va'eira (folio 23a), acerca de los Patriarcas y Moshé. Si es así, según esto debemos decir que la revelación de Atzilut se denomina el espejo que ilumina, y que cuando se produce mediante una completa investidura en Beríá se denomina el espejo que no ilumina.

וא"כ לפ"ז [לפי זה] א"ש [אתי שפיר] הפ"י דלעיל צאינה מאצ"י בהיכלות דבריאה ושם וראינה כו' דהיינו ע"י אספקלריא שא"מ [שאינה מאירה] כו'.

Si es así, según esto queda bien resuelta la explicación anterior: "Salgan" de Atzilut hacia los palacios de Beríá, y allí "contemplan", etc.; es decir, mediante el espejo que no ilumina, etc.

21 ועד"ז יובן ג"כ מ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] גבי ק"ש [קריאת שמע] כי הנה בחי' אספשא"מ [אספקלריא שאינה

מאירה] שהרא"י [שהראיה] נמשך בבחינת אור חוזר מחמת הצפוי דק המעכב ומונע התפשטות הראות כו'

De la misma manera se comprenderá también lo que está escrito en Pri Etz Chaim acerca del She-má. Pues el nivel del espejo que no brilla, en el cual la visión se proyecta como luz reflejada (or chozer) debido a la delgada capa que retiene e impide la expansión de la visión, etc.,

הוא בעבודה בחי' בכל מאדך שמחמת ההסתר דנה"ב [דנפש הבהמית] נעשה תוקף האהבה בבחי' מאד ועי"ז דוקא מעורר למעלה יותר ועמש"ל [ועיינן מה שכתוב לעיל] בפ"י הראיני את מראיך כו'

en el servicio [a D'os] corresponde al nivel de «con todas tus fuerzas» (me'odeja): debido al ocultamiento del alma animal, la intensidad del amor alcanza el nivel de meod (en extremo), y precisamente por medio de ello se despierta algo más elevado en lo Alto. Véase lo escrito anteriormente sobre la explicación de «Muéstrame tu aspecto», etc.

ובח"י זו שייך בהיותנו בבריאה כו' וע"ד שנת' [שנתבאר] בביאור ע"פ שחורה אני ונאווה כו' שבירידת המלי' בבריאה דוקא נעשית בח"י כלה כלתה נפשי כו'

Y este nivel corresponde a cuando estamos en Beríá, etc., de acuerdo con lo explicado en la explicación del versículo «Negra soy, pero hermosa», etc.: precisamente mediante el descenso de Maljut (soberanía) a Beríá, ella alcanza el nivel de kallá (novia): «mi alma desfallece (kalsá)», etc.

ע"ש באריכות ועמ"ש בד"ה ואה"י [ואהיה] אצלו אמון בפי' ממושבותיכם תביאו כו' שהוא בח"י ק"ש [קריאת שמע] שהיא מיושב כו' שמשם דוקא מביאין ומניפים שתי הלחם להעלותם לבח"י העטרה כו' והוא מטעם הנ"ל:

Véase allí extensamente. Y véase lo escrito en el discurso que comienza «Y yo estaba junto a Él como un niño criado (amón)», en la explicación de «De sus moradas traerán», etc.: que esto corresponde al nivel del Shemá, que se recita sentado (meyushav), etc.; desde allí, precisamente, se traen y se mecen los dos panes para elevarlos al nivel de la corona, etc. Y esto se debe a la razón mencionada arriba.

LikuteiTorah.com
LA PARASHÁ JASÍDICA

Sobre esta edición

Esta edición contiene el texto hebreo y la traducción al español.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nuestra traducción al español, hecha de nuestra traducción inglesa del hebreo, sin las notas de Kehot: CC BY 4.0.

Esta edición en su conjunto: CC BY-NC 4.0. Puede copiarse, imprimirse y compartirse libremente, citando a Kehot Publication Society y likuteitorah.com; no puede venderse. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traducción al español se hizo desde la edición en inglés de likuteitorah.com con ayuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), con el hebreo al lado para cotejar; todavía no la revisó un editor humano. Coteja con el hebreo todo lo importante.

El Rebe pidió que los maamarim de la parashá de la semana, la «Parashá jasídica», se estudien durante esa semana, repartidos en sus siete días (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Por qué estudiarla y las brajot del Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un proyecto gratuito y sin fines de lucro; aquí no se vende nada. Sin afiliación con Kehot, Sefaria ni la Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/es/likutei-torah/shir-hashirim/21/

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Levi Itzjak